

▲ ครุโนโซ บานอยู่เต็มอุทยานบนเขาเตี้ยๆ ที่ Hida, Takayama

ญี่ปุ่น เป็นประเทศเอเชียเพียงประเทศเดียวที่มีประชากรผู้นิยมการปีนเขาสูงอันดับต้นๆ โดดเดี่ยวกับเยอรมัน อังกฤษ และอิตาลี ประชากรนักปีนเขานั้นส่วนใหญ่ยังเป็นการปีนเพื่อความสนุกสนานหรือเลเจอร์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อเทียบกับยุโรปแล้ว **ภูเขาของญี่ปุ่นไม่ลาดชันนัก สามารถเพลิดเพลินกับทิวทัศน์งดงาม และส่งพลังยุโรป ถังพีชอัลไพน์ (Kozan shokubutsu) หนาวชนิด**

ในบทเพลง **"มันโซรุ"** ที่รวบรวมเนื้อเพลงที่สามารถฉายส่องความเป็นอยู่ของผู้คนโบราณสมัยปลายศตวรรษที่ 7- 8 พบว่ามี

▲ ทิวทัศน์ในฤดูร้อนของเทือกเขา Ibuki-yama ดงงามค้ำกับค่าเหนื่อยที่ต้องปีนขึ้นไปมาก

บทเพลงจำนวนมากที่ยืนยันว่าผู้คนในสมัยนั้นพากันเดินป่าขึ้นเขาเที่ยวชมธรรมชาติกันเนื่องๆ เขาที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือเขา Tsukuba-san ในจังหวัดอิบารากิ สูงเพียง 877 เมตร และเมื่อเข้าสู่สมัยเอโดะ การนับถือภูเขาเป็นเทพเจ้าหรือ "ฟูจิซังชินโก" ก็แพร่หลายไปในหมู่คนทั่วไป เกิดการจับกลุ่มเป็น "โค" (講) รวบรวมเงินบริจาคและจัดทริปเดินทางไปนมัสการเทพเจ้าที่ยอดเขาทุกปีๆ หลังจากนั้นไม่นานรัฐบาลบะกุฟูก่อนอนุญาตให้คนทั่วไปเดินทางท่องเที่ยวบนเขาได้ จนกระทั่งกลายเป็นวิธีท่องเที่ยวยอดนิยมกันจนทุกวันนี้

ไม่ว่าจะเป็นเขาสูงหรือเตี้ยทั่วประเทศ แต่ละแห่งจะมีพืชอัลไพน์แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และฤดูกาล โดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิตันฤดูร้อนราวเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พืชอัลไพน์นานาชนิดจะเริ่มคลี่บานตามลำดับ

พีชอัลไพน์ (Kozan shokubutsu) แปลตรงตัวได้ว่า "พืชที่ขึ้นหรือมีถิ่นกำเนิดในที่สูง" จากความที่ สูงมีอากาศหนาวเย็นจัด มีหิมะปกคลุมเป็นเวลานาน แดดยังต้องเผชิญความแตกต่างของอุณหภูมิช่วงกลางวัน และกลางคืนอีก และเมื่อเข้าฤดูร้อนก็จะโดนแสงอาทิตย์แรงๆ กว่าพื้นที่ด้านล่าง ทนต่อลมแรงๆ ทั้งปีที่ทำให้ผิวหนังดินกร่อนขาดปุ๋ย จึงทำให้พืชเหล่านี้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างไป

▲ พีชอัลไพน์ชนิดหนึ่งที่เขา Rokko-san

▲ ทากาเนะ นาเดะชิโกะ กลีบทั้งห้าเป็นแฉกๆ ที่ปลาย ดูอ่อนโยนแต่ทนทาน ต่อความหนาวเย็นได้ดี

▲ ดอกผีเสื้อหิมาลายา มีถิ่นกำเนิดแถบเทือกเขาหิมาลัยและประเทศจีนทาง ตะวันตกเฉียงใต้

▲ ทากาเนะ นาเดะชิโกะ กลีบทั้งห้าเป็นแฉกๆ ที่ปลาย ดูอ่อนโยนแต่ทนทาน ต่อความหนาวเย็นได้ดี

▲ ชิโมทสุเกอิ ดอกจิ๋วๆ สีชมพู บานเรียงรายเต็มเขา Ibuki-yama ในปลายเดือนกรกฎาคม

จากพืชในพื้นที่ราบ เช่นแม้จะมีรากลึกได้ดิน เป็นต้นไม้ แต่ตัวต้นเตี้ยมองดูคล้ายต้นหญ้า บ้าง ใบเล็กแต่ดอกใหญ่บ้าง เติบโตอยู่เกือบ ติดผิวดินบ้าง มีขนตามกิ่งก้านบ้าง มีช่วง ออกดอกที่สั้นมากๆ บ้างเป็นต้น

“โคะมาคุสะ” เป็น “ราชินีของพีช อัลไพน์” ในญี่ปุ่น มีถิ่นกำเนิดแถบคาราฟู โต และไซบีเรียตะวันออก ดอกสีชมพู ยาว ราว 10-15 ซม. หน้าตาเหมือนหน้าม้าจึง เป็นที่มาของชื่อ “โคะมา” ในจริงๆ เหมือน ผักชี โตอยู่บนพื้นหินทรายที่พืชอื่นมักเติบโต ยาก เพราะมีรากที่ยังลึกลงไปใต้ผิวดินดูด น้ำมาเลี้ยงต้น และดอกได้ตลอดปี

▲ โคะมาคุสะ เริ่มเข้าช่วงปลายฤดู สีจางลงมากแล้ว แต่ยังงามเจิดฉายกลางเขาหิน

▲ มิยาม่า ซินโด เหมือนร่มดอกไม้สีขาว แฉกชอบ

▲ คุรุมา ยูริ ลิลลี่ป่า ลายแฉ่งๆ เต็มกลีบ ต้นสูงราว 30-100 ซม. หน้าตาจิมลิ้ม

▲ ซินาโนะ คิมโบ สีเหลืองสด ขนาดราว 3-4 ซม. มีถิ่นกำเนิดจากภาคกลางของเกาะฮอนชูขึ้นไปถึง

คุรุมา ยูริ ลิลลี่ป่าดอกเล็กราว 5-6 ซม. ลำต้นสูงราว 30-100 ซม. กลีบ 6 กลีบสีส้มสด มีจุดแดงเข้มๆ บนกลีบ เวลาบานมักห้อยหัวลงด้านล่าง ชื่อ “คุรุมา” มาจากโบสถ์ในโกสึ รากที่พันกันเหมือนงวงล้อรถ นับเป็นลิลลี่ธรรมชาติของญี่ปุ่นที่เติบโตได้ในที่สูงที่สุด

คุรินโซ เติบโตในที่สูงอากาศเย็นมีน้ำหล่อเลี้ยง พบได้ทั่วญี่ปุ่นจากฮอกไกโดถึงชิโกกุ ดอกเป็นสีชมพูบ้าง แดงอ่อนๆ และขาว บานซ้อนกันเป็นชั้นๆ จากล่างไปบนเหมือน “คุริน” หรือยอดเจดีย์ญี่ปุ่น

ชิโมเทสึเกโซ มักเติบโตเป็นพวงบนเนินเขา ดอกกระจิดริดเป็นพุ่มๆ ขนาดราว 5-10 ซม. เบียดกันแน่น เห็นได้แต่ไกล มีถิ่นกำเนิดในคันโตไปทางใต้จรดคิวชู ชิชิโตะ ดอกจิ๋วๆ สีขาวบานติดช่อเล็กๆ ที่กระจายเป็นวงกลมดั่งร่มกันฝน แต่ละดอกมีกลีบ 5 กลีบหันหน้าชนกันด้านใน ลำต้นค่อนข้างสูงกว่าพีชอัลไพน์อื่น มักมีแมลงไต่ต่อมาจากความหอมหวานของดอกเป็นประจำ มีถิ่นกำเนิดในญี่ปุ่นจากเกาะฮอนชูจรดคิวชู

ทากาเนะ นาเดะชิโกะ ดอกสีชมพูออกม่วงอ่อนๆ กลีบ 5 กลีบปลายเป็นแฉกๆ รวมกันเป็นช่อ ลำต้นสูงราว 15-40 ซม. เติบโตตามหินผา มีถิ่นกำเนิดแถบยูเรเชีย ฮอกไกโด และญี่ปุ่นจรดมาถึงภาคกลางของฮอนชู นาเดะชิโกะถือเป็นสัญลักษณ์ความอ่อนโยนของผู้หญิงญี่ปุ่นด้วย หลายปีมานี้ หญิงสาวจำนวนมากพากันหันมาท่องเที่ยวในวันหยุดด้วยการปั่นเขาชมทิวทัศน์และพีชอัลไพน์กันมากขึ้น จนเกิดวลี “ยามาแกล” หรือ “สาวๆ ภูเขา” นิยามพวกเธอที่มักอยู่ในชุดปั่นเขามีกระโปรงพันรอบกางเกงขายาวด้าน

ในสีสันสดใสที่ถูกรอกแบบมาให้สาวๆ โดยเฉพาะ จะเห็นได้ว่าแม้วันเวลาจะผ่านไปหลายศตวรรษก็ตาม ความรักและสนใจต่อธรรมชาติของคนญี่ปุ่นก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง แต่นับวันยิ่งขยายออกไปในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

*สำหรับในภูมิภาคคันไซ แหล่งชมพีชอัลไพน์ที่เดินทางไปได้ง่ายที่สุดคือ สวนพฤกษศาสตร์บนเขา Rokko ในเมืองโกเบ ที่มีรถประจำทางไปถึง หรือเที่ยวเขา Ibukiyama ในจังหวัดชิงะที่สามารถปั่นขึ้นไปจากลานจอดรถที่มีรถประจำทางไปถึงได้ราว 40-60 นาที

